

LANDSVERORDENING houdende de vaststelling van regels inzake de gezondheid en welzijn van dieren en handhaving (Landsverordening dierenwelzijn)

ONTWERP

IN NAAM VAN DE KONING!

DE GOUVERNEUR van Aruba,

In overweging genomen hebbende:

- dat het in het belang van de gezondheid en het welzijn van dieren, wenselijk is regels vast te stellen betreffende dieren, in het bijzonder door de mens gehouden dieren, onder erkenning van de intrinsieke waarde van het dier;
- dat het wenselijk is bestuursrechtelijke handhaving te introduceren naast de mogelijkheden tot strafrechtelijke handhaving ten einde de sanctionering van dierenmishandeling, dierverwaarlozing en de bepalingen betreffende dierenwelzijn en dierengezondheid te versterken en aan te vullen;

Heeft, de Raad van Advies gehoord, met gemeen overleg der Staten, vastgesteld onderstaande landsverordening:

Hoofdstuk 1. Algemeen

Artikel 1.1 - begripsbepalingen

1. In deze landsverordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

beroepsmatig verrichten van diergeneeskundige handelingen	: het als economische activiteit verlenen van diensten aan derden in de vorm van het verrichten van diergeneeskundige handelingen;
---	--

chip	: een transponder, subcutaan of intramusculair aangebracht;
------	---

- diergeneeskundige handeling : een van de volgende handelingen bij of met betrekking tot dieren:
- a. het voorschrijven of uitvoeren van een behandeling of het onderzoeken van een dier, met het oog op het voorkomen, genezen, verzachten, onderkennen of opheffen van een aandoening, dierziekte, zoönose, ziekteverschijnsel, gebrek, of van in- of uitwendig letsel of pijn;
 - b. het voorschrijven of toepassen van een verdoving of bedwelming;
 - c. het verlenen van hulp met betrekking tot de geboorte of verwijdering van een vrucht;
 - d. het onvruchtbaar maken;
 - e. het winnen en overzetten van embryo's of eicellen; of
 - f. het verrichten van lichamelijke ingrepen ter uitvoering van de handelingen, bedoeld in de onderdelen a tot en met e, alsmede andere lichamelijke ingrepen;
- dierlijke producten : van dieren afkomstige producten, al dan niet bewerkt of verwerkt, en daarvan afgeleide producten, met inbegrip van levende producten als broedeieren, sperma, eicellen en embryo's;
- dierlijke bijproducten : niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke producten;
- houder : eigenaar, houder, hoeder of verzorger van een of meer dieren;
- lichamelijke ingreep : ingreep bij een dier, waarbij de natuurlijke samenhang van levende weefsels wordt verbroken, met inbegrip van het afnemen van bloed en het geven van injecties, en met uitzondering van het doden van een dier;
- Minister: : de minister, belast met dierenwelzijn;
- stof : materie van menselijke, dierlijke, plantaardige of chemische oorsprong;
- ziekteverwekker : micro-organisme dat, onderscheidenlijk parasiet of andere biologische eenheid die, een dierziekte of zoönose kan veroorzaken;

zoönose : infectieziekte die langs natuurlijke weg direct of indirect van dier op mens wordt overgedragen.

2. Onder handel wordt mede verstaan: het bezit met het oog op verkoop, met inbegrip van het aanbieden, enige vorm van al dan niet gratis overdracht aan derden, alsmede de verkoop en andere vormen van overdracht zelf.

Artikel 1.2 - reikwijdte

Het bij of krachtens deze landsverordening gestelde over dieren is van toepassing op gehouden dieren, voor zover niet anders is bepaald.

Artikel 1.3 – intrinsieke waarde

1. De intrinsieke waarde van het dier wordt erkend.
2. Onder erkenning van de intrinsieke waarde, bedoeld in het eerste lid, wordt verstaan erkenning van de eigen waarde van dieren, zijnde wezens met gevoel, die tevens zorg behoeven.
3. Voor de toepassing van het tweede lid wordt tot de zorg die dieren behoeven in elk geval gerekend dat dieren, voor zover zulks redelijkerwijs kan worden verlangd, worden voorzien van:
 - a. voldoende voeding van een goede kwaliteit;
 - b. een comfortabele en veilige omgeving met een goed klimaat;
 - c. waarborgen voor een goede gezondheid en het voorkomen van pijn;
 - d. voldoende mogelijkheden om te voorzien in hun gedragsbehoeften; en
 - e. een positieve emotionele toestand.

Artikel 1.4 – zorgplicht houder

1. Een houder van dieren neemt voldoende zorg in acht voor de dieren die hij houdt.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat de houder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor door hem gehouden dieren worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Artikel 1.5 – Nodige zorg hulpbehoevend dier

1. Eenieder is gehouden, voor zover er geen direct gevaar bestaat voor de veiligheid van mens of dier, een hulpbehoevend dier, de nodige zorg te verlenen.
2. Indien de nodige zorg aan een hulpbehoevend dier, bedoeld in het eerste lid, niet zelf geboden kan worden, wordt het dier gemeld bij een door de Minister aan te wijzen instantie.
3. Het in het eerste en tweede lid bepaalde is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van andere dan gehouden dieren.

Hoofdstuk 2. Handelingen met dieren

Artikel 2.1 - dierenmishandeling

1. Het is verboden om zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zodanig doel toelaatbaar is, bij een dier pijn of letsel te veroorzaken dan wel de gezondheid of het welzijn van het dier te benadelen.
2. Tot de in het eerste lid verboden gedragingen wordt in ieder geval gerekend:
 - a. een dier arbeid doen verrichten die kennelijk zijn krachten te boven gaat of waartoe het uit hoofde van zijn toestand ongeschikt is;
 - b. het zich ontdoen van een dier;
 - c. het schoppen van een dier;
 - d. het zodanig slaan van een dier dat dit letsel ten gevolge heeft;
 - e. de oorschelpen van een hond verkleinen of doen verkleinen, tenzij er een medische indicatie is;
 - f. de staartwervelkolom van een dier verkorten of doen verkorten, tenzij er een medische indicatie is;
 - g. het zich vervoeren of verplaatsen, het zich laten vervoeren of laten verplaatsen of een ander doen vervoeren of doen verplaatsen op een dier of in of op een vervoermiddel dat wordt voortbewogen door een dier, indien dat vervoeren of verplaatsen de krachten van dat dier kennelijk te boven gaat, of indien het dier daartoe kennelijk niet geschikt is;
 - h. het gebruik van of het vastbinden of aanlijnen van een dier met een voorwerp waarmee het dier door middel van scherpe uitsteeksels pijn kan worden toegebracht;

- i. het gebruik van apparatuur die geschikt is om aan een hond stroomstoten af te geven, met uitzondering van het gebruik daarvan bij het beroepsmatig verrichten van diergeneeskundige handelingen;
 - j. bij de verlossing van een dier gebruikmaken van dierlijke trekkracht of van een niet daarvoor toegelaten krachttoestel;
 - k. het onderwerpen van een dier aan een explosieve, bijtende of brandende stof.
3. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen voorts gedragingen worden aangewezen die in ieder geval worden gerekend tot de verboden gedragingen, bedoeld in het eerste lid.
 4. Bij regeling van de Minister kunnen regels worden gesteld voor een toelating als bedoeld in het tweede lid, onderdeel j, en voor de bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, bedoeld in het derde lid, aangewezen gedragingen.
 5. Van de krachtens het derde lid aangewezen gedragingen kan, al dan niet in daarbij aangewezen gevallen, deel uitmaken het gebruik van voorwerpen die bij dieren pijn of letsel kunnen veroorzaken, dan wel de gezondheid of het welzijn kunnen benadelen.
 6. Het bij en krachtens het eerste tot en met het vijfde lid bepaalde is tevens van toepassing ten aanzien van andere dan gehouden dieren.

Artikel 2.2 - houden van dieren / huis- en hobbydierenlijst

1. Het is verboden dieren te houden die niet behoren tot de bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, aangewezen diersoorten of diercategorieën.
2. Bij de aanwijzing van diersoorten of diercategorieën, bedoeld in het eerste lid, worden de volgende criteria in achtgenomen:
 - a. de mate waarin het welzijn van het dier kan worden gewaarborgd wanneer het wordt gehouden;
 - b. de mate waarin de gezondheid van mens en dier kan worden gewaarborgd wanneer het dier wordt gehouden; en
 - c. de mate waarin de veiligheid van mens en dier kan worden gewaarborgd wanneer het dier wordt gehouden.
3. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen nadere criteria worden vastgesteld op grond waarvan diersoorten of diercategorieën, bedoeld in het eerste lid, worden aangewezen.
4. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kan worden geregeld dat het verbod, bedoeld in het eerste lid, slechts van toepassing is op één of meer dierklassen.

5. Het is verboden bij ministeriële regeling aangewezen dieren te houden. Een dier als bedoeld in de eerste volzin wordt aangewezen indien het een gevaar voor de veiligheid of gezondheid voor mens of dier, dan wel voor de volksgezondheid kan opleveren.
6. Het is verboden dieren behorende tot bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, aangewezen diersoorten of diercategorieën van het ouderdier te scheiden voordat die dieren een bij dat landsbesluit vastgestelde leeftijd hebben bereikt.
7. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen regels worden gesteld over het houden van dieren behorende bij dat landsbesluit aangewezen diersoorten of diercategorieën. Deze regels kunnen betrekking hebben op onder meer de ruimte of het terrein waar dieren worden gehouden, de wijze waarop dieren gehouden worden, de reiniging en ontsmetting van ruimten en aanwezige gereedschappen en andere instrumenten en uitrustingen waarmee de dieren in aanraking kunnen komen, de bij de houder aanwezige kennis over het houden van dieren en het bijhouden door de houder van de nodige informatie over de door hem gehouden dieren.
8. Het is houders van dieren verboden aan deze dieren de nodige verzorging te onthouden.
9. Het is houders van dieren die bedrijfsmatig worden gehouden met het oog op de productie van dierlijke producten verboden om die dieren permanent de mogelijkheid te onthouden te voorzien in de voor de desbetreffende diersoort of diercategorie bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, aangewezen gedragsbehoeften.

Artikel 2.3 - gebruik van dieren / productiedierenlijst

1. Het is verboden dieren te gebruiken met het oog op de productie van dierlijke producten.
2. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, is niet van toepassing op dieren behorende tot bij of krachtens landsbesluit, houdende algemene maatregelen, aangewezen diersoorten of diercategorieën.
3. Bij of krachtens landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen in het belang van de bescherming van het welzijn en de gezondheid van dieren regels worden gesteld over de doeleinden of activiteiten waarvoor dieren, diersoorten of diercategorieën kunnen worden gebruikt.
4. Bij of krachtens het landsbesluit, bedoeld in het derde lid, kunnen ook regels worden gesteld die betrekking hebben op onder meer:

- a. een verbod op het gebruik van bepaalde dieren, diersoorten of diercategorieën voor bepaalde doelen of activiteiten; en
- b. het toestaan van het gebruik van bepaalde dieren, diersoorten of diercategorieën voor bepaalde doelen of activiteiten onder de in het derde lid bedoelde landsbesluit gestelde voorwaarden.

Artikel 2.4 - fokken van dieren

1. Het is verboden dieren te fokken of het voor de fok gebruiken.
2. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, is niet van toepassing op de op grond van artikel 2.2, eerste lid, aangewezen diersoorten of diercategorieën, tenzij dit geschiedt op een wijze waarop het welzijn of de gezondheid van het ouderdier of de nakomelingen wordt benadeeld.
3. Het is verboden bij regeling van de Minister aangewezen dieren te fokken of voor de fok te gebruiken. Een dier als bedoeld in de eerste volzin wordt aangewezen indien het een gevaar kan opleveren voor de veiligheid of gezondheid van mens en dier.
4. Het welzijn of de gezondheid van het ouderdier of de nakomelingen wordt in ieder geval benadeeld, indien:
 - a. ernstige erfelijke afwijkingen en ziekten worden doorgegeven aan of kunnen ontstaan bij nakomelingen;
 - b. uiterlijke kenmerken worden doorgegeven aan of kunnen ontstaan bij nakomelingen die schadelijke gevolgen hebben voor het welzijn of de gezondheid van de dieren;
 - c. ernstige gedragsafwijkingen worden doorgegeven aan of kunnen ontstaan bij nakomelingen;
 - d. het aantal nesten of nakomelingen dat het ouderdier krijgt de gezondheid of het welzijn van dat dier of de nakomelingen benadeelt.
5. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen regels over het fokken van en het voor de fok gebruiken van de op grond van artikel 2.2, eerste lid, aangewezen diersoorten of diercategorieën worden vastgesteld, die betrekking hebben op onder meer:
 - a. de methode van fokken, waaronder een verbod op bepaalde methoden van fokken, die per diersoort of diercategorie kunnen verschillen;
 - b. het voorafgaand aan het fokken door de fokker te verrichten of te doen verrichten onderzoek bij dieren waarmee wordt gefokt naar de aanwezigheid van aandoeningen die het welzijn of de gezondheid van de dieren of de nakomelingen van die dieren kunnen aantasten;

- c. hygiëne, het voorkomen van de verspreiding van dierziekten, zoönosen en ziekteverschijnselen, en het weren van ziekteverwekkers;
- d. het aantal nesten dat dieren gedurende een bepaalde periode mogen krijgen, die per diersoort of diercategorie kan verschillen; en
- e. de bij te houden en over te leggen gegevens.

Artikel 2.5 - handel in dieren

1. Het is verboden dieren te verkopen, ten verkoop in voorraad hebben, ten verkoop aanbieden, te kopen, te verhuren, af te leveren, in de handel te brengen en in of buiten Aruba te brengen.
2. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, is niet van toepassing op de op grond van de artikelen 2.2, eerste lid, of 2.3, tweede lid, aangewezen diersoorten of diercategorieën, mits degene die de dieren verkoopt, voor de verkoop in voorraad heeft, voor de verkoop aanbiedt, verhuurt, aflevert of in of buiten Aruba brengt voldoet aan de bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, gestelde voorwaarden.
3. Het is verboden dieren waarbij een bij of krachtens artikel 2.6 verboden lichamelijke ingreep is verricht voor de verkoop in voorraad te hebben, voor de verkoop aan te bieden, te verkopen en te kopen.

Artikel 2.6 - diergeneeskundige handelingen

1. Het is verboden lichamelijke ingrepen te verrichten.
2. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, is niet van toepassing ten aanzien van:
 - a. lichamelijke ingrepen waarvoor een diergeneeskundige noodzaak bestaat;
 - b. bij of krachtens landsbesluit, houdende algemene maatregelen, aangewezen lichamelijke ingrepen, die per diersoort of diercategorie kunnen verschillen; en
 - c. overige bij of krachtens enig wettelijk voorschrift verplichte dan wel toegestane lichamelijke ingrepen.
3. Bij of krachtens landsbesluit, houdende algemene maatregelen, worden regels gesteld over het verrichten van diergeneeskundige handelingen.
4. Bij of krachtens landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen voor het onderwerp, bedoeld in het derde lid, regels worden gesteld die betrekking hebben op onder meer:
 - a. de verplichting om daarbij aangewezen diergeneeskundige handelingen te verrichten;

- b. de wijze waarop en de voorwaarden waaronder diergeneeskundige handelingen worden verricht;
 - c. de aanwijzing van dieren waarbij of met betrekking tot welke de daarbij aangewezen diergeneeskundige handelingen mogen worden verricht;
 - d. de inrichting en het gebruik van de ruimten waarin diergeneeskundige handelingen worden verricht;
 - e. de hoedanigheid, het voorhanden of in voorraad hebben, het aanbieden, het afleveren, het verkopen, het kopen, het in de handel brengen, het in en buiten Aruba brengen en het gebruik van hulpmiddelen, waaronder apparatuur, die bij het verrichten van diergeneeskundige handelingen worden gebruikt;
 - f. het bijhouden, overleggen, controleren, bewaren en melden van gegevens over verrichte diergeneeskundige handelingen; en
 - g. de bedrijfsbegeleiding door een dierenarts.
5. Het bij en krachtens het eerste tot en met het vierde lid bepaalde is tevens van toepassing ten aanzien van andere dan gehouden dieren.

Artikel 2.7 - bevoegdheid tot het verrichten van diergeneeskundige handelingen

1. Het beroepsmatig verrichten van diergeneeskundige handelingen is verboden voor eenieder die daartoe niet bij of krachtens landsverordening, is toegelaten.
2. Het anders dan beroepsmatig verrichten van lichamelijke ingrepen is verboden voor anderen dan de personen, bedoeld in het eerste lid.
3. De verboden, bedoeld in het eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op bij of krachtens landsbesluit, houdende algemene maatregelen, aangewezen diergeneeskundige handelingen. De aanwijzing van diergeneeskundige handelingen kan worden beperkt tot het in een bepaalde hoedanigheid verrichten van de aangewezen handeling.
4. Bij of krachtens landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen andere diergeneeskundige handelingen dan lichamelijke ingrepen worden aangewezen waarvan het anders dan beroepsmatig verrichten bij dieren, verboden is.
5. Bij of krachtens landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen regels worden gesteld met betrekking tot de kwalificaties van andere personen dan die bij of krachtens landsverordening, zijn toegelaten, die diergeneeskundige handelingen verrichten, waaronder de opleiding en bij- of nascholing.
6. Het bij en krachtens het eerste tot en met het vijfde lid bepaalde is tevens van toepassing op het verrichten van diergeneeskundige handelingen bij andere dan gehouden dieren.

Artikel 2.8 - Doden van dieren

1. Het is verboden om dieren behorend tot bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, aangewezen diersoorten of diercategorieën te doden, behoudens in gevallen waarin een dier wordt gedood voor de bedrijfsmatige productie van dierlijke producten of in bij of krachtens landsbesluit, houdende algemene maatregelen, aangewezen gevallen.
2. Bij of krachtens landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen regels worden gesteld over het doden, het bedwelmen, het fixeren, het onderbrengen en het verplaatsen van dieren.
3. Bij of krachtens landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen voor het onderwerp, bedoeld in het tweede lid, regels worden gesteld voor bij of krachtens dit landsbesluit aan te wijzen diersoorten of diercategorieën die betrekking hebben op onder meer:
 - a. een verbod op het doden van bepaalde dieren;
 - b. de wijze waarop dieren worden gedood;
 - c. situaties waarin het is toegestaan dieren te doden;
 - d. voorwaarden waaronder het is toegestaan dieren te doden;
 - e. de personen die dieren doden, of die daarbij betrokken zijn;
 - f. de plaats waar dieren worden gedood;
 - g. het vervoeren, het aanvoeren en het afvoeren van dieren naar de plaats waar wordt gedood;
 - h. het verplaatsen van dieren in de ruimten waar dieren worden gedood;
 - i. het onderbrengen van dieren in de ruimten waar dieren worden gedood;
 - j. het fixeren van dieren;
 - k. het bedwelmen van dieren;
 - l. de inrichting, uitvoering en vormgeving van ruimten waar dieren worden gedood, waaronder de aanwezige voorzieningen;
 - m. de gegevens over de te doden dieren die voorafgaand aan het doden worden overgelegd;
 - n. de gezondheidsstatus van de te doden dieren;
 - o. de onderzoeken aan en met betrekking tot de dieren;
 - p. de keuring van dieren;
 - q. de personen die dieren keuren, of die daarbij betrokken zijn;
 - r. hygiëne, het voorkomen van de verspreiding van dierziekten, zoönosen en ziekteverschijnselen, en het weren van ziekteverwekkers; en

- s. de instrumenten, installaties en verdere voorzieningen voor het fixeren, bedwelmen of doden van dieren.
- 4. Het is toegestaan om dieren zonder voorafgaande bedwelming te doden volgens de israëlitische of de islamitische ritus. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, worden in het belang van de bescherming van de dieren nadere regels gesteld over het doden volgens de israëlitische of de islamitische ritus.
- 5. De regels, bedoeld in het vierde lid, kunnen betrekking hebben op onder meer:
 - a. de wijze waarop dieren worden gedood;
 - b. de personen die het doden van dieren uitvoeren; en
 - c. de inrichting, uitvoering en vormgeving van ruimten waar dieren worden gedood, waaronder de aanwezige voorzieningen.

Artikel 2.9 - verbod op het gebruik van dieren als prijs

Het is verboden dieren als prijs, beloning of gift uit te loven of uit te reiken naar aanleiding van wedstrijden, verlotingen, weddenschappen of andere dergelijke evenementen.

Artikel 2.10 - verbod op diereengevechten

- 1. Het is verboden diereengevechten te organiseren of dieren aan diereengevechten te doen deelnemen.
- 2. Het is verboden bij diereengevechten aanwezig te zijn.

Artikel 2.11 - wedstrijden met dieren

- 1. Het is verboden wedstrijden waaraan dieren deelnemen te organiseren of dieren daaraan te doen deelnemen, tenzij deze bij of krachtens landsbesluit, houdende algemene maatregelen, zijn toegestaan.
- 2. Bij of krachtens landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen regels worden gesteld omtrent de wedstrijden met dieren die betrekking hebben op onder meer:
 - a. de leeftijd, de gezondheidstoestand en afkomst van de dieren die aan wedstrijden deelnemen;
 - b. de frequentie waarmee dieren aan wedstrijden deelnemen;
 - c. de aanwezigheid van een dierenarts bij wedstrijden;
 - d. hygiëne, het voorkomen van de verspreiding van dierziekten, zoönosen en ziekteverschijnselen, en het weren van ziekteverwekkers; en

- e. het gebruik van stoffen bij dieren die het prestatievermogen van dieren in wedstrijden kunnen beïnvloeden.
3. De regels, bedoeld in het tweede lid, onderdeel e, kunnen betrekking hebben op onder meer:
 - a. een verbod op het gebruik van bepaalde stoffen en het vaststellen van het maximum toegestane gehalte aan bepaalde stoffen;
 - b. de toepassing van stoffen bij dieren;
 - c. de uitsluiting van dieren van deelname aan wedstrijden ingeval in de dieren een stof, een bestanddeel daarvan of een omzettingsproduct, aanwezig is, of dat wordt vermoed;
 - d. de wijze waarop de aanwezigheid van een stof in dieren, een bestanddeel daarvan of een omzettingsproduct, wordt aangetoond; en
 - e. een verbod op het voorhanden, in voorraad of aanwezig hebben van stoffen.
 4. Het is verboden deel te nemen aan wedstrijden met dieren waarbij een bij of krachtens artikel 2.6 verboden aangewezen lichamelijke ingreep is verricht.
 5. Het is verboden dieren waarbij een bij of krachtens artikel 2.6 verboden aangewezen ingreep is verricht, tot een wedstrijd toe te laten.

Artikel 2.12

1. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen regels worden gesteld over gelegenheden of inrichtingen waar dieren worden gehouden en aan het publiek worden getoond wegens recreatieve, sportieve of opvoedkundige doeleinden.
2. De regels, bedoeld in het eerste lid, kunnen onder meer betrekking hebben op:
 - a. een verbod tot het toelaten van bepaalde dieren tot een gelegenheid of inrichting;
 - b. hygiëne, het voorkomen van de verspreiding van dierziekten, zoönosen en ziekteverschijnselen, en het weren van ziekteverwekkers.
3. Het is verboden dieren ten toon te stellen waarbij een bij of krachtens artikel 2.6 verboden aangewezen lichamelijke ingreep is verricht.

Hoofdstuk 3. Identificatie, registratie en sterilisatie

Artikel 3.1 - identificatie en registratie van honden

1. De houder van een hond is verplicht het dier binnen zeven weken na de geboorte te identificeren met een chip.

2. De houder van een hond registreert zijn hond binnen acht weken na de geboorte in een databank als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid.
3. Indien de houder een natuurlijk persoon is, geeft de houder bij de registratie, bedoeld in het tweede lid, in ieder geval de volgende gegevens door:
 - a. naam en adres van de houder;
 - b. het nummer van de chip;
 - c. naam, geboortedatum, soort en ras van de hond;
 - d. de datum van identificatie, bedoeld in het eerste lid; en
 - e. naam en adres van de persoon die de chip heeft ingebracht.
4. Indien de houder een rechtspersoon is, geeft de houder bij de registratie, bedoeld in het tweede lid, in ieder geval de volgende gegevens door:
 - a. vestigingsadres van de rechtspersoon, en indien de hond op een ander adres wordt gehouden het adres waarop de hond wordt gehouden;
 - b. handelsnaam en de namen van alle directieleden;
 - c. het nummer van de inschrijving in het handelsregister van de Kamer van Koophandel;
 - d. de gegevens, bedoeld in het derde lid, onderdelen b tot en met e.
5. De houder meldt, binnen zeven dagen, in de databank:
 - a. een wijziging van de gegevens, bedoeld in het derde lid, onderdeel a, of vierde lid, onderdelen a tot en met c;
 - b. het overlijden of de blijvende vermissing van het dier.

Artikel 3.2 - overdracht honden

1. Indien de hond wordt overgedragen, meldt de houder zich binnen zeven dagen af, in een databank als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid.
2. De opvolgende houder registreert binnen veertien dagen na overdracht in de databank de volgende gegevens:
 - a. naam en adres houder;
 - b. het nummer van de chip;
 - c. de datum van overdracht; en
 - d. indien naam van de hond is gewijzigd, de naam van de hond.

Artikel 3.3 – binnen Aruba brengen van honden

1. De houder van een hond is verplicht het dier binnen zeven dagen na het binnen Aruba brengen, te identificeren met een chip, indien de hond nog niet geïdentificeerd is met

een chip dan wel indien het gebruikte identificatiemiddel niet voldoet aan de bij of krachtens landsbesluit, houdende algemene maatregelen, gestelde voorwaarden.

2. De houder van een hond registreert zijn hond binnen veertien dagen na het binnen Aruba brengen, in een databank als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid.
3. Indien de houder een natuurlijk persoon is, geeft de houder bij de registratie, bedoeld in het tweede lid, in ieder geval de volgende gegevens door:
 - a. naam en adres van de houder;
 - b. het nummer van de chip;
 - c. naam, geboortedatum, soort en ras van de hond;
 - d. de datum van identificatie, bedoeld in het eerste lid;
 - e. land van herkomst van de hond; en
 - f. indien de houder daarover beschikt, naam en adres van de persoon die de chip heeft ingebracht.
4. Indien de houder een rechtspersoon is, geeft de houder bij de registratie, bedoeld in het tweede lid, in ieder geval de volgende gegevens door:
 - a. vestigingsadres van de rechtspersoon, en indien de hond op een ander adres wordt gehouden het adres waarop de hond wordt gehouden;
 - b. handelsnaam en de namen van alle directieleden;
 - c. het nummer van de inschrijving in het handelsregister van de Kamer van Koophandel;
 - d. de gegevens, bedoeld in het derde lid, onderdelen b tot en met f.

Artikel 3.4 – sterilisatie honden

1. De houder van een hond laat het dier voor een bij of krachtens landsbesluit, houdende algemene maatregelen, te bepalen leeftijd steriliseren dan wel castreren. In dat landsbesluit kan onderscheid gemaakt worden naar soort hond.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op de houder die voldoet aan bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, gestelde voorwaarden.
3. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen regels worden gesteld ter uitvoering van het bepaalde in het eerste en tweede lid.

Artikel 3.5 – registratie van houders van honden

1. Een houder van een hond registreert zich binnen zeven dagen in een databank als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, indien de hond van de houder een nakomeling heeft voortgebracht.

2. De registratie, bedoeld in het eerste lid, wordt slechts gedaan indien de houder nog niet is geregistreerd.
3. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen nadere regels worden gesteld ter uitvoering van het bepaalde in het eerste tot en met derde lid.

Artikel 3.6 – identificatie en registratie van katten

De artikelen 3.1 tot en met 3.5 zijn van overeenkomstige toepassing op katten.

Artikel 3.7 – identificatie en registratie van andere dieren

1. Bij of krachtens landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen andere diersoorten of diercategorieën worden aangewezen, voor wie de houder verplicht is:
 - a. het dier voordat het dier een bij dat landsbesluit aangewezen leeftijd heeft bereikt of binnen een bij dat landsbesluit te bepalen termijn binnen Aruba is gebracht, te identificeren met een bij dat landsbesluit te bepalen identificatiemiddel, tenzij het dier reeds is geïdentificeerd; en
 - b. het dier te registeren binnen een bij dat landsbesluit te bepalen termijn, in een databank als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid; en
 - c. het dier te steriliseren dan wel castreren binnen een bij dat landsbesluit te bepalen termijn.
2. De artikelen 3.1, derde tot en met vijfde lid, 3.2, 3.3 en 3.4 zijn van overeenkomstige toepassing op de op grond van het eerste lid, bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, aangewezen diersoorten of diercategorieën.

Artikel 3.8 - uitzonderingen

1. De verplichtingen, bedoeld in artikel 3.3, eerste en tweede lid, en 3.4, zijn niet van toepassing op de houder van een hond die Aruba op grond van de Landsverordening toelating en uitzetting als toerist binnen komt en voornemens is met zijn hond in Aruba te verblijven voor een periode korter dan 180 dagen.
2. De houder die een hond heeft verkregen die niet is geïdentificeerd en geregistreerd, overeenkomstig de artikelen 3.1, 3.2, tweede lid, of 3.3, identificeert de hond binnen zeven dagen na verkrijging van de hond en registreert de hond binnen veertien dagen, in een databank als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid. Artikel 3.1, derde of vierde lid, is van toepassing.

Artikel 3.9 – registratie fee

Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, worden regels gesteld inzake de retributie verbonden aan de registratie.

Artikel 3.10 – databank

1. De registratie vindt plaats in een door de Minister aangewezen databank.
2. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld met betrekking tot de vorm en de inrichting van de databanken.

Artikel 3.11 – chip / identificatiemiddel

Bij of krachtens landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen regels worden gesteld die betrekking hebben op onder meer:

- a. de te gebruiken chip of het te gebruiken identificatiemiddel, en de gegevens die in of op de chip of het identificatiemiddel worden vermeld of vastgelegd;
- b. de wijze, de plaats en het moment van aanbrengen van de chip of het identificatiemiddel;
- c. de verwijdering en vervanging van de chip of het identificatiemiddel;
- d. het document waarin gegevens met betrekking tot de identificatie van dieren worden vastgelegd;
- e. degene die gerechtigd is een chip of identificatiemiddel aan te brengen en de daarbij behorende verplichtingen.

Hoofdstuk 4. Besmettelijke dierziekten en zoönosen

(gereserveerd)

Hoofdstuk 5. Uitoefening diergeneeskunde en diergeneesmiddelen

(gereserveerd)

Hoofdstuk 6. Toezicht en handhaving

§ 1. Toezicht

Artikel 6.1

1. Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze landsverordening zijn belast de daartoe bij landsbesluit aangewezen personen. Een zodanig landsbesluit wordt bekendgemaakt in de Landscourant van Aruba.
2. De krachtens het eerste lid aangewezen personen zijn, uitsluitend voor zover dat voor de vervulling van hun taak redelijkerwijze noodzakelijk is, bevoegd:
 - a. alle inlichtingen te vragen;
 - b. inzage te verlangen van alle zakelijke boeken, bescheiden en andere informatiedragers en daarvan afschrift te nemen of kopie te maken of deze daartoe tijdelijk mee te nemen;
 - c. goederen aan opneming en onderzoek te onderwerpen, deze daartoe tijdelijk mee te nemen en daarvan monsters te nemen;
 - d. alle plaatsen, met uitzondering van woningen, zonder de uitdrukkelijke toestemming van de bewoner te betreden, vergezeld van door hen aangewezen personen;
 - e. met medeneming van de benodigde apparatuur, woningen zonder de uitdrukkelijke toestemming van de bewoner te betreden, vergezeld van door hen aangewezen personen.
3. Zo nodig, wordt de toegang tot een plaats of woning als bedoeld in het tweede lid, onderdelen d respectievelijk e, verschaft met behulp van de sterke arm.
4. Alvorens toepassing te geven aan de bevoegdheid, bedoeld in het tweede lid, onderdeel e, toont de toezichthouder een legitimatiebewijs, voorzien van een foto, en vraagt, zo mogelijk in een taal die de betrokkene verstaat, onder mededeling van het doel van zijn komst, aan de bewoner toestemming om in de desbetreffende woning binnen te treden; indien de toestemming niet wordt gegeven, toont de toezichthouder een machtiging tot binnentreden van de rechter-commissaris, welke machtiging het adres van de woning en, zo mogelijk, de naam van de bewoner daarvan bevat, en verstrekt onmiddellijk een kopie daarvan aan de bewoner.
5. De wijze van taakuitoefening van de krachtens het eerste lid aangewezen personen geschiedt conform de voorschriften van het Landsbesluit algemene bepalingen toezichtuitoefening of het landsbesluit dat dit vervangt.
6. Eenieder verleent aan de krachtens het eerste lid aangewezen personen alle medewerking, die op grond van het tweede lid van hem wordt gevorderd.

Artikel 6.2

1. De krachtens artikel 6.1, eerste lid, aangewezen persoon, die is binnentreden als bedoeld in artikel 6.1, tweede lid, onderdeel e, maakt een schriftelijk verslag op omtrent het binnentreden.
2. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, worden regels gegeven omtrent de inhoud van het verslag en aan wie het wordt toegezonden dan wel afschrift wordt verstrekt.

Artikel 6.3

1. Het is eenieder die uit hoofde van de toepassing van deze landsverordening of van een ingevolge deze landsverordening genomen besluit enige taak vervult of heeft vervuld, verboden van gegevens of inlichtingen die ingevolge deze landsverordening zijn verstrekt of verkregen, verder of anders gebruik te maken of daaraan verder of anders bekendheid te geven dan voor de uitoefening van zijn taak of door deze landsverordening wordt geëist.
2. Het eerste lid laat onverlet de verplichting om overeenkomstig het Wetboek van Strafvordering als getuige in strafzaken een verklaring af te leggen omtrent gegevens of inlichtingen, verkregen bij de vervulling van zijn ingevolge deze landsverordening opgedragen taak.

§ 2. Bestuursrechtelijke handhaving

Artikel 6.4

1. Ter zake van het bepaalde bij of krachtens deze landsverordening kan de Minister een last onder dwangsom opleggen. De Minister trekt de last in, indien de overtreding niet meer ongedaan gemaakt kan worden.
2. Ter zake van een overtreding van de voorschriften, gesteld bij of krachtens de artikelen de artikelen 2.2, zevende lid, 2.3, derde en vierde lid, 2.4, 2.5, 2.6, eerste lid en vierde lid, onderdeel f, 2.8, tweede tot en met vierde lid, 2.9, 2.11, vierde en vijfde lid, 2.12 en 3.1 tot en met 3.7 kan de Minister een bestuurlijke boete opleggen van ten hoogste Afl. 25.000,- per afzonderlijke overtreding.
3. Verbeurde dwangsommen en bestuurlijke boeten komen toe aan het Land.

Artikel 6.5

1. Een last onder dwangsom wordt op schrift gesteld. Aan een last onder dwangsom kunnen voorschriften worden verbonden inzake het verstrekken van gegevens aan de Minister.
2. Een last geldt voor een door de Minister te bepalen termijn van ten hoogste twee jaren.

Artikel 6.6

1. Overtredingen kunnen zowel door natuurlijke personen of rechtspersonen worden begaan. Artikel 1:127, tweede en derde lid, van het Wetboek van Strafrecht van Aruba is van overeenkomstige toepassing.
2. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, worden regels gesteld ten aanzien van de grondslagen voor de vaststelling van de hoogte van de last onder dwangsom en de bestuurlijke boete per overtreding of categorieën van overtredingen, alsmede de vermelding van bepaalde gegevens van de overtreder bij de toepassing van de last onder dwangsom en de bestuurlijke boete; de overtredingen worden gerangschikt in categorieën naar zwaarte van de overtreding met de daarbij behorende basisbedragen, minimumbedragen en maximumbedragen.

Artikel 6.7

Indien tijdens het plegen van een overtreding nog geen vijf jaren zijn verlopen sedert het opleggen van een bestuurlijke boete aan de overtreder ter zake van eenzelfde overtreding, wordt het bedrag van de bestuurlijke boete, bedoeld in artikel 6.4, tweede lid, voor elke afzonderlijke overtreding verdubbeld.

Artikel 6.8

1. Indien de Minister voornemens is een bestuurlijke boete op te leggen, geeft hij de betrokkene daarvan kennis onder vermelding van de gronden waarop het voornemen berust. De Minister zendt een kopie van de kennisgeving aan het Openbaar Ministerie.
2. De Minister stelt de betrokkene in de gelegenheid om binnen een redelijke termijn naar keuze schriftelijk of mondeling zijn zienswijze naar voren te brengen voordat de bestuurlijke boete bij beschikking wordt opgelegd.

3. Indien de Minister nadat de betrokkene zijn zienswijze naar voren heeft gebracht, beslist dat voor de overtreding geen bestuurlijke boete zal worden opgelegd, wordt dit schriftelijk aan de betrokkene medegedeeld.

Artikel 6.9

Degene jegens wie door de Minister een handeling is verricht, waaraan hij in redelijkheid de gevolgtrekking kon verbinden dat hem wegens een overtreding een bestuurlijke boete zal worden opgelegd, is niet verplicht ter zake daarvan enige verklaring af te leggen. Hij wordt hiervan in kennis gesteld, alvorens hem om informatie wordt gevraagd.

Artikel 6.10

De beschikking tot het opleggen van een bestuurlijke boete mag niet ten uitvoer worden gelegd, zolang daartegen nog enig rechtsmiddel opstaat en, zo dit is aangewend, tot het is ingetrokken of daarop is beslist.

Artikel 6.11

1. De bevoegdheid om een bestuurlijke boete op te leggen, vervalt:
 - a. indien ter zake van de overtreding een strafvervolging is ingesteld en het onderzoek ter terechtzitting een aanvang heeft genomen, dan wel het recht tot strafvordering is vervallen ingevolge artikel 1:149 van het Wetboek van Strafrecht van Aruba;
 - b. drie jaren na de dag waarop de niet-naleving van het voorschrift is geconstateerd.
2. De termijn, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, wordt gestuit door een bekendmaking van de beschikking waarbij de bestuurlijke boete werd opgelegd.
3. Tussen de Minister en het Openbaar Ministerie vindt periodiek overleg plaats over de geconstateerde overtredingen.
4. Het recht tot strafvervolging vervalt indien aan de betrokkene ter zake van hetzelfde feit reeds een bestuurlijke boete is opgelegd.

Artikel 6.12

1. De Minister kan op verzoek van de overtreder een last onder dwangsom opheffen, de looptijd ervan voor een bepaalde termijn opschorten of de dwangsom verminderen

ingeval van blijvende of tijdelijke gehele of gedeeltelijke onmogelijkheid voor de overtreder om aan zijn verplichtingen te voldoen.

2. De Minister kan voorts op verzoek van een overtreder een last onder dwangsom opheffen, indien de beschikking een jaar van kracht is geweest zonder dat de dwangsom is verbeurd.

Artikel 6.13

De Minister legt geen bestuurlijke boete op, indien aan de overtreder wegens dezelfde overtreding reeds eerder een bestuurlijke boete is opgelegd, dan wel kennisgeving als bedoeld in artikel 6.8, derde lid, is gedaan.

Artikel 6.14

De Minister houdt aantekening van de handelingen die in het kader van een onderzoek, voorafgaand aan het opleggen van een bestuurlijke boete, hebben plaatsgevonden onder vermelding van de personen die die handelingen hebben verricht.

Artikel 6.15

1. Indien een verbeurde dwangsom of boete niet is betaald binnen de door de Minister bepaalde termijn, wordt de overtreder schriftelijk aangemaand om binnen twee weken alsnog het bedrag van de dwangsom of de boete, verhoogd met de kosten van de aanmaning, te betalen.
2. Bij gebreke van betaling kan door de Minister van de overtreder het bedrag en de kosten, bedoeld in het eerste lid, verhoogd met de invorderingskosten, door middel van een dwangbevel worden ingevorderd.
3. De bekendmaking van het dwangbevel geschiedt door middel van betekening van een exploit als bedoeld in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van Aruba en levert een executoriale titel op, die met toepassing van de voorschriften van dat wetboek kan worden tenuitvoergelegd.
4. Het dwangbevel vermeldt in ieder geval:
 - a. aan het hoofd het woord 'dwangbevel';
 - b. het bedrag van de invorderbare hoofdsom, vermeerderd met de verschuldigde wettelijke rente;
 - c. het wettelijk voorschrift waaruit de verschuldigde geldsom voortvloeit;
 - d. de kosten van de aanmaning en van het dwangbevel;

- e. dat het op kosten van de overtreder ten uitvoer kan worden uitgebracht.
5. Gedurende zes weken na de dag van betekening van het exploit staat tegen het dwangbevel verzet open. Verzet wordt aanhangig gemaakt tegen de Minister bij het Gerecht in eerste aanleg en op de voor het indienen van vorderingen bepaalde wijze. Het verzet, mitstijdig en op de voorgeschreven wijze gedaan, schorst de tenuitvoerlegging van het dwangbevel.

§ 3. Strafrechtelijke handhaving

Artikel 6.16

1. Met de opsporing van de bij of krachtens deze landsverordening strafbaar gestelde feiten zijn, naast de in artikel 184 van het Wetboek van Strafvordering bedoelde ambtenaren, belast de daartoe bij landsbesluit aangewezen personen. Een zodanig landsbesluit wordt bekendgemaakt in de Landscourant van Aruba.
2. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen regels worden gesteld omtrent de vereisten waaraan de krachtens het eerste lid aangewezen personen dienen te voldoen.

Artikel 6.17

1. De overtreding van de bij of krachtens de artikelen 2.1, 2.2, vijfde lid, 2.2, achtste lid, 2.6, eerste lid en derde en vierde lid, voor wat betreft de onderwerpen, bedoeld in het vierde lid, onderdelen a, b en c, 2.7, eerste lid, 2.8, eerste lid, en 2.10, eerste lid, gestelde voorschriften en verboden wordt, gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste vijf jaar of geldboete van de vierde categorie.
2. De overtreding van de bij of krachtens de artikelen 1.5, 2.2, eerste en zevende lid, 2.3, derde en vierde lid, 2.6, derde en vierde lid, voor wat betreft de onderwerpen, bedoeld in het vierde lid, onderdelen d en e, 2.7, tweede, vierde en vijfde lid, 2.10, tweede lid, 2.11 en 3.1 tot en met 3.7 gestelde voorschriften en verboden wordt, gestraft met een hechtenis van ten hoogste drie jaar of geldboete van de derde categorie.
3. De in het eerste lid bedoelde strafbare feiten zijn misdrijven. De in het tweede lid bedoelde strafbare zijn overtredingen.

Artikel 6.18

1. Ter beveiliging van de maatschappij, ter bescherming van de goede zeden of ter voorkoming van strafbare feiten die de gezondheid of het welzijn van een of meer dieren benadelen, kan een maatregel strekkende tot beperking van de vrijheid worden opgelegd bij de rechterlijke uitspraak:
 - a. waarbij iemand wegens een strafbaar feit wordt veroordeeld;
 - b. waarbij overeenkomstig artikel 1:12 van het Wetboek van Strafrecht van Aruba wordt bepaald dat geen straf zal worden opgelegd.
2. De maatregel kan inhouden dat de verdachte wordt bevolen:
 - a. geen of minder dieren, dan wel bepaalde diersoorten niet, te houden;
 - b. zich niet op te houden in een bepaald gebied.
3. De maatregel kan voor de duur van het leven of voor een periode van ten hoogste dertig jaren worden opgelegd.
4. De rechter kan bij zijn uitspraak, ambtshalve of op vordering van de officier van justitie, bevelen dat de maatregel dadelijk uitvoerbaar is indien er ernstig rekening mee moet worden gehouden dat de veroordeelde wederom een strafbaar feit zal begaan dat de gezondheid of het welzijn van een of meer dieren benadeelt.
5. Het bevel, bedoeld in het vierde lid, kan door de rechter die kennisneemt van het hoger beroep, ambtshalve, op verzoek van de veroordeelde of op vordering van het openbaar ministerie, worden opgeheven.
6. De maatregel kan tezamen met straffen en andere maatregelen worden opgelegd.

Hoofdstuk 7. Wijziging van andere landsverordeningen en slotbepalingen

Artikel 7.1 – Wijziging van de Slacht- en keuringsverordening

(gereserveerd)

Artikel 7.2 – Wijziging van de Warenverordening

(gereserveerd)

Artikel 7.3 – Wijziging Landsverordening invoer kleine dieren

(gereserveerd)

Artikel 7.4 – Wijziging van de Quarantaineverordening

(gereserveerd)

Artikel 7.5 - Wijziging Wetboek van Strafrecht van Aruba

De artikelen 2:335, 3:10 en 3:54 van het Wetboek van Strafrecht van Aruba vervallen.

Artikel 7.6 – Intrekking/Wijziging van de Hondenverordening

(gereserveerd)

Artikel 7.7 – Overgangsbepaling verplichting Hoofdstuk 3

1. De artikelen 3.1, 3.3, 3.4, 3.6 jo. 3.1, 3.3 of 3.6 en 3,7 zijn gedurende 24 maanden na inwerkingtreding van deze landsverordening niet van toepassing op de houder van een hond of een kat die op het moment van inwerkingtreding van deze landsverordening reeds een hond of een kat houdt.
2. In bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, bepaalde gevallen kan worden afgeweken van het bepaalde in Hoofdstuk 3 van deze landsverordening, mits wordt voldaan aan de in dat landsbesluit gestelde voorwaarden.

Artikel 7.8 - overgangsbepaling dierenartsen

(gereserveerd)

Artikel 7.9 – inwerkingtreddingsbepaling

Deze landsverordening treedt in werking op een bij landsbesluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel 7.10- citeertitel

Deze landsverordening wordt aangehaald als: Landsverordening dierenwelzijn.

Gegeven te Oranjestad,

De minister van Transport, Integriteit, Natuur en Ouderenzaken,

De minister van Toerisme en Volksgezondheid,

De minister van Justitie en Sociale Zaken,

De minister van Algemene Zaken, Innovatie, Overheidsorganisatie,
Infrastructuur en Ruimtelijke Ordening,